

Några ungas synpunkter

Utvecklingsmålen i remissversionen av den regionala
kulturplanen 2016-2019

Några ungas synpunkter på utvecklingsmålen i remissversionen av den regionala kulturplanen 2016-2019

Lena Adem

2015-06-11

Innehåll

Inledning.....	4
Teater	5
Dans	6
Musik	7
Kulturarv	9
Litteratur, läsfrämjande, biblioteksutveckling	9
Film	10
Bild och form	10
Hemslöjd.....	11
Regionens egna mål	11
Regional samverkan	11
Hur når man fler unga... ..	12

Inledning

Under remissperioden för länets nya regionala kulturplan 2016-2019 har särskilda remissinstanser bjudits in att komma med sina synpunkter. Vi har även lämnat öppet för alla aktörer som vill, att skicka in sina synpunkter och exempelvis bjudit in samtliga deltagare i dialogprocessen och de som tar del av vårt nyhetsbrev. Erfarenhet från förra kulturplanen är att få unga skickade in synpunkter. Vi har därför gett särskild information till vår kulturpanel för unga¹ och på så sätt fått in några remissvar.

För att ytterligare underlätta för unga att delta bjöd vi in till samtal, dels genom ungdomspanelen och dels genom länets regionala kulturkonsulenter. Sammanlagt deltog sju kvinnor och två män mellan 17 och 24 år. Samtalen genomfördes i slutet av maj. Två deltagare hade en tydlig koppling till dansområdet och en till teater. Samtalen genomfördes av en oberoende samtalsledare van att arbeta med unga och demokratifrågor, utan koppling till oss som har skrivit planen. Vår bedömning är att det gav större möjlighet för ungdomarna att uttrycka sig fritt.

Ungdomarna gavs under samtalet möjlighet att diskutera samtliga utvecklingsmål i remissversionen av kulturplanen. Det fick inledningsvis en kort information om syftet med kulturplanen och att utvecklingsmålen är kopplade till särskilda aktörer. Vi uppmanade dock ungdomarna att utgå från sina egna tankar och perspektiv. Huvudfrågeställningar för respektive kulturområde var:

- Vad tycker du om målen?
- Skulle målen kunna förändras för att bli bättre?
- Är det viktiga mål?
- Skulle något mål kunna tas bort?
- Saknas något mål?
- Finns det bättre, helt andra mål inom området?

Vi tycker att det har varit spännande att ta del av samtalet och vill därför förmedla det vidare till er. Vi gör ingen analys och lägger inte in några egna värderingar utan förmedlar synpunkterna så som de har förts fram i samtalet.

Trevlig läsning!

¹ Se mer info www.regionorebrolan.se/kulturpanel

Teater

- Viktigt att det gäller för alla oberoende om ekonomi. Har man sämre ställt är det viktigt att de kan vara med.
- Täcker det mesta för teater. Jag tänker det kan bli lite ensidig teater. Det man behöver tänka på att det kan vara olika typer av teater. Det ska inte bara vara stereotyp teater som länsteatern brukar satsa på. Kunna vara olika genrer.
- Mer samarbete med skolan. Skolan skulle kunna få testa att gå upp på scen efter en föreställning, som en workshop efteråt. Skapar intresse.
- Det finns ofta väldigt mycket bra för barn och för vuxna. Men det är ofta väldigt glest för ungdomar. Det har till att alla unga ska se vissa saker. Runt högstadiet och gymnasiet tappar man mycket och det kommer inte tillbaka förrän de själva skaffar barn.
- Är man inte intresserad av typisk kultursektor- teater, d.v.s. tråkigt Hamlet osv. Det måste vara sådant som passar andra också.
 - Varför inte se en teater som bygger på en Disneyproduktion?
- Obligatoriskt att skolor går och kollar på teater. Estetteater borde kunna dela med sig till andra skolor så det inte bara får spela för sin egen skola.
- Läser man inte estet är det ingen kultur alls.
- Det jag minns av teater är att det man fått från när man var barn. Man tappar alla på gymnasiet.
- Studiebesök på teater. Bra att få lära sig stå framför folk och våga visa upp sig. Kroppsspråk och att våga tala inför andra.
- Kommunikation är viktigt och blir viktigare – det lär man sig på teatern.
- Jag har hört att värsta folk tycker är att stå framför folk och hålla föredrag.
- På skolan när det är föredrag står i hälften och bara tittar ner i golvet.
- Skolteater – ska man inte bara titta på det är viktigt att de även får se länsteater. Det är professionella skådespelare så man kan se hur bra det kan vara. Idag är Hollywood standard vad gäller skådespeleri.
- Jag var med på Vårskrika (dans och musik). Där märker man att skolföreställningar inte är kul att göra. De som hamnar i salen är inte intresserade. De som är intresserade borde kunna få vara med i en riktig föreställning.
- Jag tycker alla ska få vara med oavsett om man är bra eller dålig. Jag går natur och en lärare testade att vi skulle redovisa en uppgift genom teater. Då lärde man sig väldigt mycket. Det behövs mer kultur i skolan.

Platser för teater:

- Jag är från Karlskoga och det är väldigt lite och dålig kommunikation mellan orter i länet. Det är bara Örebro man hör om.
- Det är svårt att få resebidrag för att t ex åka på teaterfestival.
- Det är lätt att sätta upp amatörteater, men skulle vi fara utanför Örebro skulle det vara mycket svårare.
- Det är grupper som inte rör sig så mycket. Det är vågat att kunna åka på turné. Det finns små grupper som skulle kunna åka runt i skolan.
- Man borde trycka mer på den geografiska aspekten i målen. Inte bara Örebro.

- Man kan tydligt skriva om utbyten. Mellan Örebro-Karlskoga.
- Beroende av de som kommer och titta. Även hur man ska nå ut. Målen riktar sig till de som redan är intresserade.

Dans

- Går man ut med professionell dans i skolor? Det har jag aldrig hört i Karlskoga. Vi har kulturskola, men dans har jag aldrig hört talas om.
- Först och främst är vi besvikna och ledsna över att det är dåligt fokus på dans. Dans hamnar som bäst i tredje hand efter teater och musik. De kommer alltid i första hand.
- Det är ofta oprofessionellt – även fast det står att det ska vara professionellt. Det är bra med workshops. I augusti kommer en känd koreograf och det uppskattas av dansarna. Det är bättre än att ta hit ett stort danskompani som spelar någon föreställning.
- Fokusera på mer småsaker, dansworkshop, kurser!
- Det finns inte så mycket intresse att söka sig till dans. Folk känner inte till dans, bara de som går dansinriktning.
- Det känns som att det är mycket fokus på barn. Men hur är utbudet för ungdomar. Det finns inte alls någonstans. Dans känns som att det är för ungdomar som hållit på och dansat länge.
- Jag kommer från en annan ort och måste säga att dans syns väldigt lite i Örebro. Mina teaterlever vill sätta upp musikaler, bara för att få med dans.
- Den dans man ser i Örebro är på för hög nivå, man vet inte vart man ska börja som nybörjare.
- På min fritidsgård fanns det danslärare ibland. Det borde man satsa mer på. Dansgrupper i fritidsgårdar.
- Fokusera inte på barn i förskola utan i förskola OCH skola. Det måste fånga fler.
- Det behöver kanske inte alltid röra sig om anställningar. Det finns ideellt intresse att jobba med dans. Jag är själv en av dem. Vi har nått ganska långt – fokusera på att uppmuntra även de som vill jobba ideellt. Hjälp dem med nätverk och annat.
- Jag tycker att det absolut behöver anställas personer. För ett större utbud.
- Målen i sig är bra. Dansföreställningar behöver inte ges av de mest professionella. Teatern tar inte hit de största skådisarna, så då behöver man inte ta hit de bästa dansarna heller. Det är viktigare att satsa på bredd.
- Har man inget intresse kan det vara svårt att ta till sig. Visar man dansshow i Örebro tycker jag att man ska se till att mindre orter får komma och se.
- Ofta är det fel dansföreställningar, man tar det djupa istället för det som kanske passar ungdomar och lockar ungdomar mest. Ibland blir det för djupt och då orkar inte ungdomar ta till sig. Det blir för svårt.
- Det kanske behövs mer fysisk dans än det moderna.
- Min klass var och titta på en föreställning och de flesta tyckte det var bra. Men ”kulturtanterna” som var där och tittade sågade föreställningen. Det är så att alla föreställningar kanske inte passar alla personer.

- Det känns som att man bara inriktar sig på sjuan. Det behöver underhållas detta i resten av högstadiet och gymnasiet. Det ska inte vara styrt efter vilken skola du går på.
- Tegelbruket borde man utnyttja mer. Få folk att gå dit ta med kompisar och promota det. De har eller har haft danskurser.
- Det finns duktiga som undervisar på Tegelbruket– men de kanske saknar pedagogisk kunskap till viss del. Det finns extremt kunniga dansare som vill få jobb men de nyttjas inte.
- Tegelbruket skulle kunna nyttjas till mycket mer, men det används inte. Fördomen hos unga är att det bara är de från Brickebacken och Varberga som går dit. Inte ”svennarna”. Promota Tegelbruket för alla skolor.
- På Mellringeskolan gick vi till Tegelbruket och kollade på teater. Då fick man en överblick vad det var. Alla skolor behöver åka dit och kolla. Få en genomgång av vad det är. Man kan visa för skolföreningar att man kan komma dit och ha lokaler.
- Promota att möjligheter finns – t.ex. Tegelbruket.
- Kulturenheten är duktig på att promota, men de är urusla på att promota rätt – de är dåliga på att promota mot sin målgrupp.
- Ur ett ekonomiskt perspektiv och efter hur budgeten fördelas så är dans för lågt prioriterat.
- Man skulle kunna nå ut till fler ställen. I Karlskoga väljer man att gå dansklass i Örebro för man vet inte om att det finns i Karlskoga.
- Det finns ju alltid kurser att gå för att lära sig dans, men det är inte alla som har råd. Det behöver även nå ut till alla oavsett kring ekonomi.

Musik

- Målen låter jättebra. Man försöker komma ut till alla. Första punkten känns superrätt att nå ut till dem som inte har tillgång till musik (El Sistema). Början med musik i tidig ålder kan ta in en på bättre vägar om man tittar på utsatta bostadsområden.
- Det är väldigt dyrt att syssla med musik. Om familjen inte har bra ekonomi. Man behöver göra musik tillgänglig. Går du piano behöver du ha piano hemma. Det har inte alla råd med.
- Jag tycker det handlar mycket om Örebro, man får fortfarande inte glömma de mindre orterna. Utsatta bostadsområden känns som att det är i Örebro, eller ska man tänka de mindre orterna som utsatta?
- Det borde skrivas om så att det står att det riktar sig till samtliga inom Örebro län. Alla personer har inte tillgång till att ta sig till Örebro.
- Musik är ändå mer lättåtkomligt än de andra punkterna. Jag säger inte att man ska satsa mindre på musik än de andra områdena. Men det ska kanske inte heller prioriteras före mycket annat.
- Här har de lyckats med att inte bara fokusera på klassisk musik, utan även rock och jazz. Klassiska kanske ska finnas mer.

- Jazz och folkmusik – skulle man ta det till dans och teater så skulle det kunna vara drama och komedi.
- Gäller det dans är det nästan underförstått att det ska vara djupt och modernt. Bättre att det också ska vara mer kommersiellt.
- Musiken behöver kanske bli mer djup och dans och teater mer lättillgängligt.
- Musik finns också som ett ämne i skolan. Det gör inte dans och teater om man inte väljer det själv.
- Jag tror att gymnasiet inte har tid att ha med dans och teater. För det är så inriktat på utbildning.
- Det är konstigt för det är alltid de kreativa som premieras i arbetslivet. Men många hoppar av sitt fritidsintresse under gymnasiet och det är synd för de skulle behöva det när de jobbar sedan.
- Det behövs mer information om vart man kan ta sina kunskaper om man fått på kulturskolan. Det finns kammarstråkarna och jag tror att det är gratis. Det är en amatörorkester. Det behövs mer information om sådant.
- Men om jag kommer ditt och inte kan spela ett instrument – så får jag inte vara med. Har man inte lärt sig ett instrument när man var barn kan man inte vara med.
- Vi har jättebra musikhögskola i Örebro. Det finns jättemycket pengar som kommer till musikhögskolan. Pengarna kanske behöver disponeras på annat sätt.

Menar ni att ni vill lägga mindre pengar på musik?

- Jag jämför de olika kulturämnena. Men musiken är ofta så stor och jag skulle då vilja att de andra kulturgrenarna får bli lika stora så att alla grenar blir mer likställda.
- Jag håller med.
- Borde man inte ha som man har i fotboll. Man kan ha cuper och man kan göra det som en tävling.
 - Det tror jag skulle göra jättemycket.
 - Men då blir det en tävling om vem som är bäst. Det är inte bra. Kulturen ska vara accepterade och det ska inte vara tävlingen.
 - I musik har man ju inte direkt fiolmatch?
- Det finns faktiskt tävlingar i klassisk musik. I Sverige vill man att alla ska vara jämnbra. Det borde vara mer att lyfta fram de som har potential. Se på USA för att ge möjlighet för de duktiga att få hjälp av professionella.
- En kulturfestival som promotas på Stortorget med samtliga kulturgrenar behöver synas mer överallt. Det behöver inte vara instängt i kulturhuset eller Länsteatern.
- Vårskrika var jättebra. Jag tyckte det var skitcoolt.
- Igen! I Karlskoga får vi aldrig höra något om detta. Det mesta händer i Örebro. Nå ut i hela regionen!
- Fotbollsskolor finns i hela Sverige – varför inte satsa på kulturskola? Det finns musikkollon, men det är inte tillgängligt för alla.
- Det borde vara mer utbyten mellan kulturgrenarna. Mellan t ex teater, dans och musik.

Kulturarv

- Jag har faktiskt varit på ett stickcafé – det var jag och en massa gamlingar. Ungdomar vågar inte gå ditt för det är bara gamlingar.
- Jag tycker om hembygdskonsulenter. Att utöka verksamhet och inte bara inrikta sig mot barn (utan även unga). Oavsett om det handlar om Karlskoga, Sköllersta eller Vintrosa.
- Hela ”shabby chic”- och secondhandtrenden skulle man kunna spinna vidare på. Att lära sig att sticka och sy själv. Alla bor ju inte nära en hembygdsgård.
- Gå på det kommersiella, det ska inte bara vara stickcaféer. Det skulle även kunna vara mer ”back to nature”.
- Man borde anställa fler yngre så att de unga inte känner sig utanför. Vi kanske inte ska sy en T-shirt, utan maskeradkläder kanske. Maskeradkläder är ganska dyrt. Då kan man hitta en väg till ungdomarna. Sedan kan man ta hjälp av de gamla som är duktiga på att sy.

Vad tycker ni om målen?

- Jag tycker att hembygdsgårdar och föreningar de finns ju inte i stan. Hur får man ”stadsungarna” att komma dit?
- Studiebesök från skolorna skulle vara bra naturligtvis, men det kanske görs redan idag?
- Det är säkert många ungdomar som inte vet vad en hembygdsgård är. Sprid budskapet om vilken roll en hembygdsgård kan spela och vilken roll den har i samhället. Vad är syftet med en hembygdsgård och hur kan man som ung bidra? Det finns säkert en massa saker man kan göra. Medelåldern är säkert hög i dessa föreningar?!
- Vi har pratat mycket om studiebesök men ger det resultat. Öppnar folk ögonen då eller finns det något annat man kan göra?
- Skolföreningar är en viktig del i kulturen och de borde få mer stöd. Rudbeckskolan har bra föreningsliv och det är inte så många andra skolor som har samma. Det har blivit tradition där. Annars hade det inte funnits. Att föra in traditioner i skolorna av föreningsliv.
- Ja, att hjälpa skolor att bygga upp ett föreningsliv.
- Det känns även här som att det är lite övervikt åt unga (yngre barn) i planen... Det står visserligen skolans alla stadier. Men hur får man in de som går i åk 7 – 9 på bästa sätt här? Kanske kan man vara tydligare i planen med vad och var saker skall göras?

Litteratur, läsfrämjande, biblioteksutveckling

- Bra mål.
- Viktigt med barn och ungas skrivande. Här finns även tävlingsmomentet med. Det är något som borde vara med i fler kulturgrenar och som vi redan har pratat om.

- På sociala medier kan folk skriva och det finns de som kan skriva jättebra. Men när man ska skriva uppsats eller på något annat vis vet de inte hur man ska skriva. De kanske inte läser mer än sociala medier?
- Jag tänker... Att skriva och tävlingar och sådant. Dra ihop dramatiker och dramatisera texterna! Då ser de som skriver att det kan bli något av det. Man kan bli motiverad om man ser att det händer något med teatern. Eller så skulle man kunna trycka upp texterna i en bok.
 - Det vore kul om elevers texter får tryckas upp en bok.
 - Varför inte nyttja att ta dit en professionell i skrivandet. Det behövs mer än svenskalärare! Ta hit en författare som vara med på skrivkurser eller i skolan.
- Skolbiblioteket är bra att det finns, men det känns inte som det används. Lärare borde få elever att använda skolbibliotek och inte som det är idag att alla letar information på Wikipedia.
- Man måste se till att bibliotek är relevanta. Det måste finnas både klassiker och modern litteratur.

Film

- Jättebra mål. Många som vill lära sig mer om film men det är ingen som vet var man ska ta vägen. Det är bra att kunna tillhandahålla data-program för redigering och sådant så man inte behöver köpa allt själv.
- Jag tror att för att göra film i skolan måste det finnas mer resurser.
 - När jag gick i nian gjorde vi film. Det var lätt och det gjorde att man både fick med teater och film och alla tyckte det var roligt. Kul sätt att redovisa på.
 - Då behövs det videokameror.
 - På Karl Johan har de iPads, som de använder för film.
- Det kan erbjudas vara kortare kurser.

Bild och form

- Det är bara att köra på med de här målen. Det känns som att det bara erbjuds för kulturskola. Annars missar man detta. Detta är ju jättebra för att inspirera. Skolan är ett jättebra ställe att börja. Bild finns ju så det är bara att utveckla det.
- Komma ut mer på skolorna!
- Man behöver inte lägga så mycket på Open art. Man kan lägga mer på dans och teater som inte finns så mycket av på Open art.
 - Är det något som syns vad gäller kultur så är det väl Open art? Det kommer folk från hela landet för att se på Open art. Gula kaninen och kissande gubben vart ju världsstort. Det sätter Örebro på kulturkartan.
- Var i ligger egentligen skillnaden på exempelvis bild och form och slöjd?

Hemslöjd

- Också jättebra mål. Tänka återbruk och hållbarhet. Lära ut hur man ska ha hållbar miljö samtidig som man lär ut om slöjd.
- Hemslöjd borde ha med hembygdsgården så man kanske kan samköra något tillsammans.
- Slöjd är ett ämne i skolan, finns det ens som fritidsaktivitet?
- Jag har aldrig hört om denna satsning (på slöjd) förut. Det är bra, men måste vara ganska smalt. Slöjd känns som något man får lära sig själv via t ex Medborgarskola.
- Slöjd är kanske inte det viktigaste att satsa på. Men det är bra att det främjas lite grann.
- Man kanske kan slå ihop slöjd med hembygd och kanske ha en ingång i bild och form också.
- Jag tycker att slöjd är jätteviktigt. Det behöver koppla ihop mer till ett hållbart samhälle än bara ”slit-och-släng”. Det är bra om fler kan lära sig att laga ett par byxor istället för att slänga bort dem.
- Måste hängas upp mer på återbruk och hållbar miljö för att göra det intressant.
- Sammantaget ett mycket viktigt område! Ligger i tiden! Utveckla detta!

Regionens egna mål

- Detta är jättebra mål. (Samtliga)
- Kulturbussar låter som en riktigt bra satsning, vi har ju varit inne på idag i diskussionen att det saknas möjligheter för exempelvis Karlskoga att ta del av allt som sker i Örebro och/eller att det inte alltid är så att information och utbud når ut, utanför Örebro.

Regional samverkan

Samtliga i gruppen bejakar målen. Flera uttrycker att det är viktigt att all kultur kommer skolor och elever till gagn. Det bör inte bara handla om finkultur eller att det är professionellt ”ut i fingerspetsarna”. Det finns mycket som är relativt billigt att engagera och som kan sprida kulturella budskap. Var noga med att fånga det som elever i skolorna kommer att ta till sig, snarare än att trycka ut sådant som majoriteteten av eleverna inte kommer att finna intressant.

Deltagarna upplever att det ofta blir ett glapp mellan unga år och gymnasiet. Mellan skolår 6/7 och skolår 9 finns sällan det rätta utbudet eller spridandet av kultur.

Känslan hos flera är att det görs mer och större insatser på unga år och på gymnasiet.

- Kulturombud, det måste finnas. (Samtliga)
- Definiera skola. Är det alla skolor, både gymnasium och grundskola? Friskolor kan man nå dem också?
- Viktigt att inte glömma bort 7-9-skolorna.
Jag vet att Betelkyrkan också har musikutveckling. Där kan man börja tidigare än på kulturskolan. Varför inte uppmuntra att det finns andra vägar än kulturskolan? Finns det hinder för detta?

- En satsning ska ske på Kultur på fritiden för barn och unga i hela länet, exempelvis genom prova-på-dagar ses av samtliga i gruppen som särskilt bra!

Hur når man fler unga...

(...som vill vara med och påverka den regionala kulturpolitiken genom ungdomspanel, samtal eller liknande?)

- Facebook, bli aktiva där!
- Elevråd och skolorna som har profiler med kulturinslag (dans)
- Kulturnatten, där borde Region Örebro synas mycket och marknadsföra kulturplanen och kulturpanelen.
- Kontakta Kulturskolan
- Ta kontakt med Entré (dans)
- Nya Teatern, de som är engagerade där kan säkert bidra
- Alla kulturcentrum som finns.
- Hör med kulturkonsulenter, de lär veta massor av vägar att nå unga.